

Vlaams
Parlement

ingediend op **423** (2014-2015) – Nr. 8
7 juni 2016 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie,
Innovatie en Wetenschapsbeleid
uitgebracht door Sonja Claes en Bart Van Malderen

over de nota van de Vlaamse Regering

ingediend door viceminister-president Liesbeth Homans

Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019

Samenstelling van de Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid:

Voorzitter: Axel Ronse.

Vaste leden:

Matthias Diependaele, Andries Gryffroy, Jos Lantmeeters, Grete Remen, Axel Ronse, Sabine Vermeulen;

Robrecht Bothuyne, An Christiaens, Sonja Claes, Peter Van Rompuy;

Willem-Frederik Schiltz, Emmily Talpe;

Yasmine Kherbache, Bart Van Malderen;

Imade Annouri.

Plaatsvervangers:

Jan Hofkens, Lieve Maes, Lorin Parys, Miranda Van Eetvelde, Paul Van Miert, Peter Wouters;

Jenne De Potter, Martine Fournier, Kathleen Helsen, Koen Van den Heuvel;

Lionel Bajart, Martine Taelman;

Rob Beenders, Güler Turan;

Wouter Vanbesien.

Documenten in het dossier:

423 (2014-2015) – Nr. 1: Nota van de Vlaamse Regering

– Nr. 2 t.e.m. 7: Verslagen

INHOUD

I.	Deel Werk en Economie.....	4
1.	Toelichting door de minister	4
1.1.	Situering en uitgangspunten.....	4
1.2.	Prioriteiten voor het beleidsdomein Werk	4
1.3.	Prioriteiten voor het beleidsdomein Economie	5
1.4.	Werkzoekenden begeleiden	5
1.5.	Inzetten op competenties.....	6
1.6.	Ondernemerschapsvorming.....	7
2.	Bespreking.....	7
II.	Deel Sociale Economie.....	11
1.	Toelichting door de minister	11
2.	Bespreking.....	11
	Gebruikte afkortingen.....	14

De Commissie voor Economie, Werk, Sociale Economie, Innovatie en Wetenschapsbeleid behandelde het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding 2015-2019 op 12 en 26 mei 2016.

Op 12 mei 2016 besprak de commissie het deel Sociale Economie van het VAPA met Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding.

De bevoegdheden Werk en Economie werden op 26 mei 2016 besproken met Philippe Muylers, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport.

I. Deel Werk en Economie

1. Toelichting door de minister

1.1. Situering en uitgangspunten

Minister *Philippe Muylers* deelt mee dat het VAPA op de Vlaamse Regering van 3 juli 2016 werd goedgekeurd. Het kwam tot stand door een participatief proces waar allerlei organisaties aan hebben meegewerkt, waaronder ook het Netwerk tegen Armoede. Dat is voor de minister erg belangrijk, want zo wordt draagvlak gecreëerd voor alle acties.

De maatregelen en acties in het VAPA schenken specifieke aandacht aan personen in armoede. Binnen elk beleidsdomein moet er echter, los van het actieplan, nog bijkomende aandacht zijn voor mensen in armoede. De maatregel inzake tijdelijke werkervaring staat bijvoorbeeld niet in het VAPA, maar heeft specifieke aandacht voor mensen in armoede.

De minister merkt op dat de actiefiches eind 2014 en begin 2015 werden opgemaakt. Hier en daar zijn deze acties aan actualisering toe. De conceptnota 'Focus op talent en competenties als sleutel naar een hogere werkzaamheidsgraad in het kader van evenredige arbeidsdeelname' was toen bijvoorbeeld nog niet goedgekeurd. Die werd intussen wel in de commissie besproken (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 590/1). De actualisering van de acties is volop bezig en zou in het najaar van 2016 moeten voltooid zijn.

De minister vindt het belangrijk dat binnen zijn beleidsdomeinen specifiek maatwerk wordt geleverd. Ieders talent en competentie moet zoveel mogelijk worden benut. Dat moet gebeuren in een positieve sfeer waarbij eerder wordt gekeken naar wat mensen wél kunnen, en niet naar wat ze niet kunnen. Het beleid gaat uit van de afstand tot de arbeidsmarkt. Er wordt dus afgestapt van een categoriale benadering die wordt vervangen door specifiek maatwerk.

1.2. Prioriteiten voor het beleidsdomein Werk

Binnen de Vlaamse Regering werd de afspraak gemaakt om, als er meerdere acties waren, per beleidsdomein drie prioriteiten naar voren te schuiven. Voor het beleidsdomein Werk betreft het duaal leren en werken, een grotere toeliding naar de activerende beroepsopleiding en het inzetten op duurzame tewerkstelling via een sluitend 'maatpak'.

Duaal leren en werken wordt samen met de minister van Onderwijs verder uitgewerkt. Het is de bedoeling om dit op 1 september 2017 op te starten. Het ontwerp van decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende

opleidingen (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 772/1) werd bij het Vlaams Parlement ingediend.

Bij een grotere toeleiding naar de activerende beroepsopleiding wordt de nadruk gelegd op de (curatieve) individuele beroepsopleiding als effectief instrument om de toegang tot de arbeidsmarkt te bevorderen.

Het is de bedoeling om in te zetten op duurzame tewerkstelling in het reguliere circuit via een sluitend maatpak. Werkzoekenden krijgen dus een dienstverlening op maat, wat voor personen in armoede zeer belangrijk kan zijn. Op basis van een inschattingslijst wordt er bekeken of er nood is aan verdere dienstverlening. Zo kan bijvoorbeeld worden nagegaan of een persoon nood heeft aan schuldbemiddeling. De VDAB heeft met zijn concept 'iedereen bemiddelaar' deze filosofie tot in de concrete arbeidsbemiddeling doorgetrokken.

1.3. Prioriteiten voor het beleidsdomein Economie

In het beleidsdomein Economie heeft de minister slechts één prioriteit en één actiepunten: het begeleiden van ondernemers in moeilijkheden naar een doorstart of heroriëntering. Daarbij wordt sterk ingezet op effectieve preventie via trajecten in overheidsopdracht. Het is hierbij de bedoeling om de financiële kennis bij de opstart van een onderneming te verhogen. In functie van de noden die zich in de evolutie van de onderneming aandienen, moeten bedrijfsleiders steeds kunnen worden bijgestaan.

Ondernemers in moeilijkheden moeten worden bijgestaan met praktijkgericht advies over hoe ze een doorstart kunnen maken. Hiervoor werd een structurele samenwerking opgezet met Dyzo vzw, gespecialiseerd in het begeleiden van ondernemers in moeilijkheden naar een doorstart of een heroriëntering.

1.4. Werkzoekenden begeleiden

Naast de hoofdthema's voor het beleidsdomein Werk heeft de minister nog twaalf andere acties in verband met armoedebestrijding. Ze laten zich bundelen in drie thema's met hun verschillende acties. Er zijn zes acties rond het thema begeleiden van werkzoekenden, twee acties rond het inzetten op competenties en vier rond ondernemerschapsvorming.

Aandacht voor langdurig werklozen

De aandacht voor langdurig werklozen gaat onder meer over controle en sanctionering, maar ook over het verder inzetten van activerende instrumenten zoals bijvoorbeeld een tender inzake intensief werkplekklaren. De minister kiest ook hier voor een dienstverlening op maat. Voor de begeleiding van personen met een beperking is er een gerichte doorverwijzing en bijkomende screening.

De minister vestigt er de aandacht op dat de actie over controle en sanctionering er specifiek is gekomen op vraag van het Netwerk tegen Armoede. Afhankelijk van de leeftijd wordt iedere verplicht ingeschreven werkzoekende die nog geen expliciete afspraak heeft gemaakt na vier tot tien maanden (in functie van de leeftijd) door de VDAB gecontacteerd. Er wordt op dat moment door de bemiddelaar een inschatting gemaakt van de mogelijkheden van de werkzoekende. Dat gebeurt in samenspraak met de werkzoekende en er worden verdere afspraken gemaakt. Zolang de uitvoering van de afspraken verloopt zoals afgesproken, is er een positieve evaluatie. Indien er problemen worden vastgesteld, start de afgesproken procedure van formele en ultieme opvolging aan de hand van afsprakenbladen. Deze werkwijze werd opgestart in samenspraak met het Netwerk tegen Armoede, met de bedoeling om langdurig

werklozen niet te laten afhaken van de begeleiding die wordt aangeboden door de VDAB.

Een tweede element binnen de aandacht voor langdurig werklozen is de tender Intensief werkplekieren, die werd opgestart in januari 2016. De tender houdt in dat kwetsbare werkzoekenden door partners van de VDAB en door middel van werkplekieren naar het normaal economisch circuit worden toegeleid.

Trajecten voor personen in armoede

De trajecten voor personen in armoede zijn beter bekend onder de tender Armoedetrajecten. De tender is verlengd van 1 maart 2015 tot 31 december 2016. In de loop van 2016 zal de minister de sterktes en zwaktes van deze tender evalueren en elementen ervan verankeren binnen de VDAB-werking.

Trajecten voor activering

De trajecten voor activering zijn beter bekend onder de benaming tender Zorgbegeleiding. De tender wordt ook in 2016 voortgezet en zal structureel worden verankerd binnen de VDAB-werking.

Trajecten voor analfabete of traaglerende cursisten

In 2015 werd een inschattingslijst voor laaggeletterdheid opgenomen in de tools van 'iedereen bemiddelaar'. Werkzoekenden die laaggeletterd zijn, zullen systematisch worden doorverwezen naar de centra voor basiseducatie waar ze een remediëring krijgen. Deze trajecten werden reeds geïmplementeerd en worden ook in 2016 voortgezet.

Een sluitend taalbeleid

Er wordt geïnvesteerd in de kansen voor anderstalige oud- en nieuwkomers met het oog op een vlottere doorstroom naar werk. In 2015 werd ingezet op een naadloos traject naar werk, met snelle instap naar een intensieve basisopleiding Nederlands als tweede taal, beter gekend als NT2, en het verankeren van diverse vormen van werkplekieren met taalondersteuning.

ESF-oproep armoede

De doelstelling van de oproep is om trajecten op te starten voor personen in armoede. Het gaat om geïntegreerde trajecten naar werk of opleiding met uitgebreide mogelijkheden voor een multidisciplinaire aanpak. De doelgroep zijn personen op beroepsactieve leeftijd uit huishoudens met een zeer lage werkintensiteit. De start van de projecten is voorzien tussen juli en september 2016. In 2017 volgt een tussentijdse rapportering en het einde van de projecten wordt voorzien tussen juni 2018 en augustus 2018.

1.5. Inzetten op competenties

Aanbod opleiding en vormingsaanbod

De actie 'hoe omgaan met personen in armoede op de werkvloer' is een actie binnen het beleid inzake evenredige arbeidsdeelname. In 2015 werd hierover een vormingsaanbod ontwikkeld. In 2016 werd deze opleiding verankerd in de toolbox Talentontwikkelaar. Iedereen kan deze opleiding raadplegen op de website.

Binnen de conceptnota 'Focus op talent en competenties als sleutel naar een hogere werkzaamheidsgraad in het kader van evenredige arbeidsdeelname' wordt een derde spoor ontwikkeld over 'vooroordelen wegnemen'. De doelgroep personen in armoede wordt meegenomen in de verdere uitwerking van dit spoor.

Verdere ontwikkeling van elders verworven competenties

In juli 2015 werd de conceptnota 'Geïntegreerd beleid voor erkenning van competenties' goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Deze conceptnota wordt momenteel verder uitgewerkt. In 2016 staat de continuering van ervaringsbewijzen, het uitwerken van regelgeving en de verdere ontwikkeling en uitrol van de Vlaamse Kwalificatiestructuur op het programma.

1.6. Ondernemerschapsvorming

Een betere vertegenwoordiging van kansengroepen in het ondernemerschap

De minister deelt mee dat de verschillende Syntra-centra samen een project hebben neergelegd bij Syntra Vlaanderen, gebaseerd op de noden die zij gedetecteerd hebben bij de verschillende kansengroepen. Mogelijke projecten zijn bijvoorbeeld workshops ten aanzien van cursisten voor verschillende problematieken. Deze projecten worden momenteel uitgerold en zullen verder worden geïmplementeerd.

Het taalbeleid bij de Syntra's verder uitbouwen

De doelstelling is het uitbouwen van een strategisch taalbeleid waarbij de werking kan worden ondersteund vanuit Syntra Vlaanderen. In 2015 en 2016 werd een aanbod gecreëerd en werden voorbereidende trajecten ontwikkeld voor anderstalige cursisten. Er is ondersteuning van docenten via vormingen, een screening van cursisten volgens een inschrijvingsbeleid. Docenten en cursisten worden geïnformeerd via een website en nieuwsbrieven, en er is een samenwerking ontwikkeld tussen de VDAB, de Huizen van het Nederlands en andere partners.

Het leerbeleid bij de Syntra's uitbouwen

In navolging van het taalbeleid voor anderstaligen zal ook een leerbeleid worden uitgebouwd over de verschillende Syntra's. De doelstelling is om samen met de federatie van de centra voor basiseducatie en met alle Syntra's een screeningsinstrument te ontwikkelen om laaggeletterdheid te detecteren. Er is een werkgroep opgericht om het bestaande aanbod in kaart te brengen.

Promotie van de leertijd

De promotie van de leertijd is een actie van Syntra Vlaanderen. Deze actie bevat een promotiecampagne richting leertijd, die in 2016 werd opgestart. Het is de bedoeling om de verdere instroom te blijven detecteren en de prioriteit op het duaal leren en werken te handhaven.

2. Bespreking

Sonja Claes noteert een groot aantal acties van de minister die specifiek gericht zijn op mensen in armoede. Toch zijn er nog een aantal elementen die in een volgende rapportering nog kunnen worden meegenomen. De minister van Werk is volgens het lid immers een minister voor alle werkzoekenden, niet alleen in het normaal economisch circuit, maar ook voor mensen met precaire statuten. Bij de bespreking van de hervorming van het PWA-stelsel in de commissie heeft haar

fractie duidelijk aangegeven dat er werk moeten worden gemaakt van de werken zorgtrajecten. Het lid beveelt aan dit als een actie uitdrukkelijk in het VAPA op te nemen, wat niet betekent dat mensen in armoede altijd in die trajecten moeten terechtkomen.

Eenzelfde opmerking geldt voor de zogenaamde niet-toeleidbaren. Ze zijn werkloos, maar niet ziek of gehandicapt waardoor deze statuten op hen niet toepasbaar zijn. Ze krijgen een werkloosheidsuitkering vanuit de RVA, maar daar zitten ze niet altijd op hun plaats. Voor hen moet een oplossing worden gezocht, en bovendien moet ook de term niet-toeleidbaren dringend door een meer positieve term worden vervangen.

Voor *Andries Gryffroy* moet de ambitie zijn om armoede uit de wereld te helpen. Vanuit deze optie is het actieplan van de Vlaamse Regering een zeer sterk document, vooral omdat het de problematiek van armoede benadert vanuit verschillende beleidsdomeinen. De beste middelen om armoede te bestrijden, zijn een goede opleiding en een inkomen dat voortvloeit uit werk. Het is dan ook logisch dat de voorstellen van de minister de nadruk leggen op duaal leren, het toeleiden naar werk en het activeren van werklozen. In zijn eigen omgeving heeft *Andries Gryffroy* ervaren dat iemand met een leerachterstand toch de weg kan vinden naar de arbeidsmarkt mits voldoende begeleiding van de VDAB en de werkgever. Daarbij heeft hij gemerkt hoeveel mogelijkheden er zich aandienen als men maar voldoende zoekt, gaande van IBO en C-IBO tot het doelgroepenbeleid enzovoort. De vele begeleidingsmogelijkheden en maatregelen waren een echte openbaring. Zijn conclusie is dan ook dat Vlaanderen een warm Vlaanderen is.

De minister legt de nadruk op maatwerk en het inschatten van ieders afstand tot de arbeidsmarkt. Dit is het juiste spoor om de mensen die in armoede verkeren of dreigen te raken, via de gepaste instrumenten naar de arbeidsmarkt te leiden. Via duaal leren kunnen jongeren voldoende bagage verwerven om zinvol werk te vinden. De thuisomgeving en de schoolomgeving zijn daarbij aspecten die mee in beeld moeten worden gebracht, en ook hier moet eventueel de nodige begeleiding worden ingeschakeld.

De werkzoekende moet uiteraard worden begeleid. De tijdelijke werkervaring kan op termijn leiden tot een duurzame tewerkstelling. Ook bedrijven moeten worden ondersteund om mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te helpen. Sommige bedrijven zijn immers op zoek naar specifieke profielen, en als daar de nodige ondersteuning bijkomt, bijvoorbeeld in de vorm van individuele beroepsopleiding, zijn ze zeker bereid om die mensen aan te werven.

Ten slotte moet er volgens *Andries Gryffroy* ook aandacht zijn voor ondernemers in moeilijkheden. Ook zij moeten kunnen rekenen op voldoende begeleiding om een doorstart of een heroriëntering te kunnen realiseren.

Bart Van Malderen is het ermee eens dat het VAPA en de specifieke thema's en acties van minister Muyters positieve elementen bevatten. Hij mist echter voldoende hefboomen om de negatieve trend in de huidige samenleving om te buigen. De armoede en specifiek ook de kinderarmoede nemen nog toe. Die negatieve trend wordt onder andere veroorzaakt door de slechte economische situatie en de enorme migratie waar onze samenleving geen afdoend antwoord op heeft. Het lopende beleid is niet in staat om deze trends te keren. Een aantal initiatieven die de minister binnen zijn beleidsdomein heeft opgesomd, zijn nieuw en gaan in de goede richting, maar de vraag is of het bereik en de schaalgrootte voldoende zijn om de armoede terug te dringen.

De minister verwees naar acties die moeten worden geactualiseerd en gaf een voorbeeld. Kan hij verduidelijken over welke andere acties het gaat? Kan de minister ook meer toelichting geven bij de doelstelling inzake intensief werkplekieren? Het is goed dat de armoedetrajecten werden verankerd, maar ook hier stelt zich de vraag naar het uiteindelijke target. Kan die informatie eventueel in een tabelvorm ter beschikking worden gesteld?

Het lid verwijst ook naar de ESF-oproep om trajecten op te starten voor personen op beroepsactieve leeftijd uit huishoudens met een zeer lage werkintensiteit. Wat is de schaalgrootte en de geografische spreiding van het project? Gezien de werkloosheidsval is het immers noodzakelijk dat hier aandacht voor is. De vraag is echter wie er wordt bereikt en of hiermee een trendbreuk kan worden gerealiseerd.

Andries Gryffroy verwees naar een persoonlijke ervaring en had het over een warm Vlaanderen met vele mogelijkheden. Dit voorbeeld is voor Bart Van Malderen zeer treffend. Iemand met dezelfde leerachterstand in een minder coachend gezin met minder expertise en een beperkt sociaal netwerk, zal vermoedelijk echter geen werk kunnen vastkrijgen. Het coachende, begeleiden- de, helpende element is volgens het lid precies cruciaal in het verhaal van mensen in een precaire situatie die doorheen tal van moeilijkheden meestal vruchteloos een weg naar de arbeidsmarkt zoeken.

De minister zal ook moeilijk kunnen ontkennen dat armoede vaak een kleur heeft. Het armoederisico is bijvoorbeeld het grootst bij Marokkaanse vrouwen. Als de minister maatwerk wil leveren, moet dit element eveneens in het beleid worden meegenomen. De problematiek rond Roma in steden als bijvoorbeeld Gent, Sint-Niklaas en Antwerpen noopt ertoe dat het maatwerk ook met deze aspecten en de geografische spreiding ervan rekening zal moeten houden.

Bart Van Malderen is het eens met Sonja Claes dat de specifieke maatregelen van elke vakminister met het oog op armoedebestrijding, eigenlijk ook in het VAPA zouden moeten worden opgenomen. Hij vreest immers voor een soort verkokering van het beleid waarbij elke minister afzonderlijke maatregelen treft naast deze van de coördinerende minister van Armoedebestrijding. Het beleid kan pas succesvol zijn als alle maatregelen gecoördineerd verlopen en niet gewoon naast elkaar staan. De werf rond de uitvoering van het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten ligt immers al een tijdje stil. Daarin moet dringend een doorbraak worden gerealiseerd. Die vraag werd ook al gesteld aan de ministers van Sociale Economie en Welzijn. De schotten tussen de verschillende beleidsdomeinen moeten worden opgeruimd zodat er ruimte komt voor het aanpakken van de persoonlijke problematiek van mensen in armoede. Iemand moet de zogenaamde niet-toeleidbaren coachen. De term alleen al laat vermoeden dat ze worden opgegeven voor de arbeidsmarkt en dus veroordeeld zijn tot een sterk verhoogd armoederisico. Het is onaanvaardbaar dat zij via het beleidsdomein Sociale Economie niet worden opgevangen omdat er geen groeipad is voorzien en dat het beleidsdomein Welzijn niets onderneemt omdat men vindt dat het een arbeidsmarktprobleem is waarvoor men geen budget wil vrijmaken. Het accent moet liggen op de problematiek van mensen in de plaats van de verdeling in beleidsdomeinen.

Armoede is vaak een vicieuze cirkel waar men niet meer uit raakt. De ervaringsdeskundigheid rond armoede kan in die zin belangrijke elementen aan het beleid toevoegen om valkuilen als de 'middle class bias' te vermijden en de beleidsvorming en beleidsuitvoering te verrijken.

Matthias Diependaele wijst erop dat minister Homans, die de armoedebestrijding coördineert, gaat voor een participatief traject waarbij ook de mensen in

armoede mee aan de tafel zitten om het beleid in de goede richting te sturen, precies om de middle class bias te vermijden.

Het hebben van werk is de belangrijkste garantie in de armoedebestrijding. Minister *Muyters* heeft belangrijke maatregelen en acties opgesomd om via begeleidende maatregelen de zoektocht naar werk te vergemakkelijken. Daarbij worden de basisoorzaken van armoede zelf aangepakt.

Dat armoede ook een kleur heeft, is voor *Matthias Diependaele* een riskant debat. Het suggereert dat armoede als maatschappelijk probleem ook een zekere culturele achtergrond heeft. Daarmee moet met de nodige omzichtigheid worden omgegaan als wordt gevraagd dat het beleid met specifieke maatregelen ook op deze culturele achtergronden moet inspelen.

De kritiek dat de minister van Werk de niet-toeleidbaren onvoldoende in de armoedebestrijding en de zoektocht naar werk betreft, is onterecht. Het systeem is immers zo geconcipteerd dat wie geen werk vindt, in andere beleidsdomeinen wordt opgevangen. De niet-toeleidbaren zitten op de rand van het gebied tussen Werk en Welzijn. Dat maakt het moeilijk, maar het decreet houdende de werken zorgtrajecten is hierop specifiek gericht en in de uitvoering ervan moeten inderdaad stappen vooruit worden gezet. Bepaalde problematieken hebben overduidelijk een aanpak vanuit het beleidsdomein Welzijn nodig, en kunnen via die aanpak terug in het vizier van het arbeidsmarktbeleid komen.

Minister *Philippe Muyters* is tevreden dat de maatwerkgerichte aanpak niet in vraag wordt gesteld. De suggesties voor een bijsturing van het beleid zullen uiteraard op hun toepasbaarheid worden onderzocht.

Er werden vragen gesteld naar de schaal en het bereik van het ESF-project Armoede. De oproep moet nog gebeuren, maar in elk geval werd hiervoor 2,5 miljoen euro voorzien. Pas via de ingediende projecten zal de minister een zicht krijgen op de schaal en het bereik.

De actualisering van de acties is uiteraard een evaluatie van de mate waarin de doelen worden bereikt, gevolgd door een eventuele bijsturing van de acties en de timing die eraan wordt verbonden.

Bart Van Malderen herhaalt zijn appreciatie voor het feit dat minister *Muyters* naast het lopende beleid ook een aantal nieuwe initiatieven neemt. Hij blijft echter betwijfelen dat het VAPA en de flankerende maatregelen van de vakministers voldoende elementen bevatten om de negatieve maatschappelijke trends te keren. Het ambitieniveau is hiervoor niet groot genoeg.

Het is goed dat impliciet wordt erkend dat gekleurde armoede ruimer moet worden benaderd dan enkel vanuit een taalprobleem. Men mag echter ook niet in de val trappen dat de oorzaak dan maar een cultureel probleem moet zijn. Er is immers geen enkele cultuur die armoede als een na te streven doel cultiveert. Het is een complex en gevoelig onderwerp. Een uitdaging bestaat erin om de hefboomen te vinden om de grote groep mensen met een etnisch-culturele achtergrond uit de armoede te halen. Een aanpak op maat is enkel mogelijk als de groep op een juiste manier wordt benaderd.

Matthias Diependaele benadrukt dat hij nooit heeft gesteld dat er armoedecultiverende culturen zouden bestaan. Het aangehaalde voorbeeld van Marokkaanse vrouwen verwijst echter ook naar de rol van vrouwen in bepaalde culturen. Die heeft gevolgen voor de arbeidsmarkt.

Bart Van Malderen drukt tot slot zijn tevredenheid uit dat niet wordt weerlegd dat het W²-decreet nu moet worden uitgevoerd. Een vervlechting tussen verschillende beleidsdomeinen zou eigenlijk het standaardbeleid moeten zijn om de verkoking te voorkomen. Het maatwerk dat nodig is om aan de problematiek van elk individu tegemoet te komen, stemt immers niet noodzakelijk overeen met de grenzen die tussen elk beleidsdomein worden getrokken. Ervaringsdeskundigheid, coaching en begeleiding doorheen een heel traject zijn volgens het lid noodzakelijk. Dat is eerder een positieve suggestie ten aanzien van het beleid en niet noodzakelijk een negatieve beoordeling van de door de minister opgesomde maatregelen.

II. Deel Sociale Economie

1. Toelichting door de minister

Minister *Liesbeth Homans* verwijst voor de algemene toelichting van het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding naar de bespreking ervan in de Commissie voor Wonen, Armoedebeleid en Gelijke Kansen (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 423/5).

De enige actie onder de bevoegdheid Sociale Economie betreft het “investeren in werkkansen voor mensen met een zodanige afstand tot de arbeidsmarkt dat zij niet onmiddellijk in het normaal economisch circuit terecht kunnen” (actie 07_07_15 in bijlage 1 bij het actieplan), met andere woorden de uitvoering van het Maatwerkdecreet en het decreet betreffende lokale diensteneconomie. Daarnaast zijn er ook acties in het plan opgenomen die onder de bevoegdheid van andere ministers vallen, maar waarvoor er in een klaverbladfinanciering in Sociale Economie is voorzien. Die acties zijn echter al in de andere bevoegde commissies aan bod gekomen.

Wat de stand van zaken van LDE en maatwerk betreft verwijst de minister naar haar antwoord op de vragen om uitleg in de commissie Sociale Economie van 12 mei 2016 (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2015-16, nr. 1809, 1810, 1811, 1941, 1999, 2001 en 2007).

2. Bespreking

Bart Van Malderen meent dat de toelichting van de minister correct is, maar daarom niet minder pijnlijk. Het betekent dat de kritieken die tijdens de vragen om uitleg werden geuit ook voor het VAPA gelden. Het lid verwijst naar het ontbreken van een groeipad voor de sector van de sociale economie, ondanks de toenemende nood in de samenleving. Er is ook de schorsing van de uitvoering van het Maatwerkdecreet, die ertoe zal leiden dat de realisatie van beleidsdoelstellingen vertraging oploopt. Het beperkt aantal fusies in de lokale diensteneconomie geeft aan dat een aantal initiatieven mogelijks de minimale schaalgrootte niet tijdig zullen bereiken. De sociale economie vervult volgens het lid vandaag niet de rol die ze zou kunnen vervullen, niet op het gebied van arbeidsmarktwerking, maar ook niet op dat van armoedebestrijding.

Minister Homans is de coördinerende en bevoegde minister inzake armoedebestrijding en wordt dan ook verondersteld samen te werken met zichzelf, wat Sociale Economie betreft, en met de minister van Werk en die van Welzijn. *Bart Van Malderen* verwijst naar een vraag van *Emmily Talpe* over de cijfers inzake uitstroom naar werk van werkzoekenden (*Vragen om uitleg* VI.Parl. 2015-16, nr. 1758). Uit het antwoord van minister *Philippe Muyters* bleek dat de VDAB geen zicht heeft op mensen die niet naar werk uitstromen, maar om andere redenen uit de VDAB-cijfers verdwijnen. De minister stelde dat het de taak is van de VDAB om werkzoekenden te begeleiden naar een job. De uitstroom naar andere

stelsels is volgens de minister geen taak van de VDAB op zich. Maar is het dan niet de taak van de minister van Sociale Economie om ervoor te zorgen dat er geen mensen van de radar verdwijnen? Is de minister bereid te zorgen voor meer samenwerking wat dit betreft?

Over W^2 – de werk- en welzijnstrajecten – als een mogelijke hefboom om mensen uit de armoede te helpen, staat in het regeerakkoord dat het decreet houdende de werk- en zorgtrajecten op een geleidelijke manier zal worden uitgevoerd binnen de bestaande budgettaire mogelijkheden. Dit getuigt volgens Bart Van Malderen van een gebrek aan ambitie als men kijkt naar de bestaande noden. Is de minister bereid om, in het kader van het VAPA of in een ander verband, meer ambitie te tonen?

Uit de cijfers blijkt dat het armoederisico het hoogste is in gezinnen waarin niemand werkt. Dit is niet alleen de verantwoordelijkheid van de minister van Sociale Economie, maar die is daarin wel een onmisbare schakel. Een gecoördineerde actie van de leden van de Vlaamse Regering is nodig om tot meer samenwerking te komen.

Matthias Diependaele verwijst op zijn beurt naar de vraag om uitleg aan minister Muyters over de cijfers inzake uitstroom van werkzoekenden. Het is correct dat het de taak is van de VDAB om werkzoekenden aan werk te helpen, maar dat betekent niet dat er geen andere stelsels en instellingen zijn. Het is niet zo dat de mensen van de radar verdwijnen als ze niet meer in de cijfers van de VDAB voorkomen. De uitstroom naar werk is de meest ideale, maar er is ook uitstroom door gezondheidsproblemen, verslaving maar ook armoede enzovoort. Daarvoor bestaan er in de samenleving verschillende systemen. In het VAPA wordt in verschillende acties ingezet op het herkennen van de symptomen van armoede, door leerkrachten, welzijnswerkers enzovoort. De vraag moet dus worden verfijnd tot waarom ze bij de VDAB niet meer zichtbaar zijn. De indruk mag niet worden gewekt dat ze volledig van de radar verdwijnen.

Emmily Talpe heeft uit het antwoord van minister Muyters begrepen dat de VDAB een bepaalde opdracht heeft en zich daaraan moet houden. Het lid meent dat er moet worden gestreefd naar een goede communicatie.

Volgens *Sonja Claes* had minister Muyters het vooral over de niet-toeleidbaren op de arbeidsmarkt. Voor deze groep is er wel degelijk een link met de armoedebestrijding en het VAPA. De ministers van Werk, Welzijn en Sociale Economie moeten samen naar een oplossing zoeken.

Bart Van Malderen verwijst naar de gedachtewisseling in de commissie Welzijn over de conceptnota betreffende Vlaamse sociale bescherming (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 632/1). Een fractiegenoot van de heer Diependaele hield daarbij een warm pleidooi voor de groep van mensen in de samenleving die door alle mazen van het net vallen.

Bart Van Malderen steunt de oproep om niet teveel in sectoren te denken, maar in functie van mensen en hun problematiek en naar antwoorden te zoeken. Er wordt te vaak naar de bevoegdheid van andere ministers verwezen. Er zijn projecten waarin de VDAB en de OCMW's samenwerken, ook al is dat niet eenvoudig en hebben ze een andere benadering. Alleen door bruggen te slaan, kan men volgens het lid een verschil maken in de armoedebestrijding.

Matthias Diependaele is het ermee eens dat de mazen in het net zoveel mogelijk moeten worden gedicht. Hij heeft enkel willen beklemtonen dat mensen die niet langer in de cijfers van de VDAB voorkomen daarom niet aan hun lot worden overgelaten.

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt op de opmerkingen over W² dat de arbeidszorgprojecten in de sociale economie worden voortgezet, zoals blijkt uit de begroting. Het is inderdaad een gedeelde verantwoordelijkheid, maar minister Homans heeft die opgenomen wat Sociale Economie betreft.

Axel RONSE,
voorzitter

Sonja CLAES
Bart VAN MALDEREN,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

C-IBO	curatieve individuele beroepsopleiding
ESF	Europees Sociaal Fonds
IBO	individuele beroepsopleiding
LDE	lokale diensteneconomie
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
PWA	plaatselijk werkgelegenheidsagentschap
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
VAPA	Vlaams Actieplan Armoedebestrijding
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
vzw	vereniging zonder winstoogmerk
W ²	Werk- en Welzijn